

พระราชดำรัส^(๑)

ในการประชุมโครงการพัฒนาชุมชน
ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานแห่งชาติ จังหวัดกาญจนบุรี
ณ อาคาร บก. หน่วยราชการในพระองค์ ๙๐๔ (อาคาร ๒)
วันจันทร์ ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๓

ดี โดยผู้รับผิดชอบ องค์ผู้ริเริ่ม แล้วก็ผู้รับผิดชอบต่าง ๆ ได้เข้าไปดูปัญหา ได้ไปพิจารณาภูมิประเทศ ตลอดจนได้คำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จะเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะปรับปรุง. เพราะว่า พื้นที่อย่างนี้ก็ต้องคำนึงถึงภูมิประเทศ ทรัพยากร ภูมิประเทศสำคัญต่าง ๆ ภูเขา ป่า แหล่งน้ำ เส้นทางที่น่าจะคมนาคมได้ แล้วก็พิจารณาถึงปัญหา ปัญหาว่าเราต้องการให้ชุมชนนี้หรือพื้นที่นี้เป็นอย่างไร พื้นที่นี้เป็นอะไรอยู่แล้ว แล้วเราต้องการให้เป็นอะไร แล้วก็ในพื้นที่นี้มีชุมชนหรือไม่ หรือมีชุมชนในสภาพไหน อาชีพหรือสภาพของเขาเป็นอย่างไร แล้วเราอยากให้เป็นอย่างไร เป็นพื้นที่อุทยาน เป็นพื้นที่เขตรักษาพันธุ์ป่า หรือเป็นพื้นที่สวยงาม แต่มีความสะดวกไหม มีข้อจำกัดไหม ในการดำรงชีวิตหรือคุณภาพชีวิตเป็นอย่างไร. เพราะฉะนั้นก็ต้องใช้ เรียกว่าการดัดแปลงภูมิประเทศ. การดัดแปลงภูมิประเทศนี้ ทหารเขาบอกการดัดแปลงภูมิประเทศ โดยปรับปรุง แกไข หรือพัฒนา ทั้งภูมิประเทศ ธรรมชาติ ปรับปรุงภูมิประเทศธรรมชาติอยู่แล้ว แม่น้ำลำคลอง เส้นทางคมนาคม กับทั้งรักษาอะไรที่เป็นธรรมชาติที่เกื้อกูลอยู่แล้ว หรือดัดแปลงพัฒนาสิ่งแวดล้อม ให้มันดีขึ้นโดยไม่เสียธรรมชาติ. ก็ต้องมีเป้าหมายว่าเราต้องการอะไร เป็นป่าสงวน เป็นพื้นที่อุทยาน หรือเป็นอย่างไร มีคนอยู่ คนที่อยู่ไหนอยู่ในสภาพไหน แล้วก็ตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ กฎหมาย ก็ควรจะอยู่อย่างไร และจะอยู่ยังไงให้มันดี.

ก็ได้ทำหมดแล้ว ก็คือการพัฒนา การตั้งเป้าหมายก่อน การมีเป้าหมาย การมีกรอบขอบเขต การมีแนวทาง. เราอยากให้มันเป็นยังไง เป็นพื้นที่ประเภทไหน

---

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

และอยากให้เป็นอย่างนี้. และก็อย่างที่บอกแล้วว่า การดัดแปลงหรือการพัฒนา ภูมิประเทศที่เป็นธรรมชาติ ให้สอดคล้องกับภูมิประเทศหรือสิ่งปลูกสร้างก่อสร้าง ที่ให้มันดีขึ้น ถนน การคมนาคม แหล่งน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนา การเกษตร การปรับปรุงคุณภาพชีวิตทางสังคม ทางแพทย์ หรืออื่นๆ ก็ทำหมดแล้ว. ก็ทำมาดี เพราะว่าทราบข้อมูล รู้เป้าหมาย รู้ภารกิจ รู้กรอบขอบเขต รู้จักสภาพภูมิประเทศ รู้จักสภาพสังคมของชุมชน แล้วก็รู้ว่าเราต้องการให้เป็นอย่างไร. ก็ต้องการความรู้หลายๆ อย่าง หลายๆ อาชีพ หลายๆ สาขา บวกสิ่งที่จะต้องมิด้วยกัน คือทัศนคติในการสร้างสรรค์ ความตั้งใจในการทำงาน ทัศนคติที่สร้างสรรค์ และรู้กรอบขอบเขตแนวทาง. ถึงจะเอาอะไรต่างๆ มา สมัยนี้ เขาใช้คำว่าบูรณาการ มารวบรวมให้มันเป็นไปตามกรอบขอบเขต และบรรลุเป้าหมายได้. ทำแล้ว ก็ไม่จำเป็นจะต้องพูดอะไรมากนัก ถ้าเผื่อจะให้เริ่มทำใหม่ ก็เขียนแนวทางในทำนองนี้.

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา : ทรงพระราชทานมาแล้ว ก็ไปทำตามที่ทรงพระราชทานมา. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี : ทรงพระราชทานคำแนะนำน้อยไหมพะคะ เด็ก ๆ อาจจะอยากฟังพระสุรเสียง.

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี : ทั้งหมดนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี : ทรงพระราชทานคำแนะนำน้อยไหมพะคะ เด็ก ๆ อาจจะอยากฟังพระสุรเสียง.

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา : เพราะได้รับความร่วมมือจากส่วนราชการและภาคประชาชน ในชุมชนทุกคนเลยคะ.